

starje. Svoje dni je imel cestar na razpolago gramoz, da je zasipal z njim kotanje, pomožne delavce za dela, ki jih cestar ni zmožel sam, za velike ceste so bili določeni valjarji, a danes opravlja vsa dela cestar sam v dežju, vročini in mrazu, v kolikor mu to dopušča izžete moči, a sedaj ga hočejo za nagrado postaviti z družino vred pod kap. Ali res mislijo gospodje, da bo imela od tega država korist? Nasprotno. Ceste bodo propadle, kar bo znašalo milijonske škode. V interesu države je, da cestarji ostanejo in da jih država pošteno plača!

— **Udarec v vodo.** Kakor poročajo iz Belgrada, bo trgovina z devizami zopet prosta. Ko je prepoved, ki je dvignila med bankami in verižniki toliko ogorčenja, izšla, je kazal kurz naše valute 1.55 in danes ko se ta prepoved odpravlja, kaže istotoliko. Tako smo doživeli nov udarec v vodo. A banke so zadovoljne, ker so pokazale, da so močnejše nego finančni minister.

— **Državna borza dela.** Pri vseh podružnicah »Drž. Borze Dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 2. do 8. aprila 1922 dela 232 moških in 158 ženskih delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 239 moških in 209 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 157. — **Promet** od 1. januarja do 8. aprila 1922 izkazuje 8291 strank in sicer 3652 delodajalcev in 4639 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 1662. — **Dela iščejo:** vinič. družine, strojni in stavb. ključavničarji, kovači, krojači, šivilje, peki, mlinarji, mesarji, sedlarji, natakari, natakari, dninarji, dninarice, pisarn. moči, vzgojiteljice, vajenci, vajenke itd. — **V delo se sprejmejo:** rudarji, čevljarji, mizarji, zidarji, tesarji, stavb. in strojni ključavničarji, vinič. družine, drvarji, sodarji, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, sobarice, vajenci, vajenke itd.

— **Znižanje cene češkega sladkorja.** Češkoslovaška družba za izvoz sladkorja je z dnem 12. t. m. znižala ceno sladkorja za pol češkoslovaške krone ali po današnjem kursu približno za 3 jugoslovanske krone pri kilogramu.

— **Alkoholno vprašanje na Koroškem.** Koroški deželni zbor je sprejel sklep, glasom katerega se morajo omejiti koncesije za prodajo alkoholnih pijač, pospešujejo pa naj se brezalkoholne gostilne; državna vlada se pozivlja, naj predloži zakonski načrt o prepovedi uvoza in proizvajanja alkoholnih pijač; deželna vlada stopi v zvezo z ostalimi deželnimi vladami v svrhu skupne protialkoholne akcije.

— **Železničar ponesrečen.** Dne 12. t. m. je premikal železničar Ivan Sarolš z drugimi tovariši na nabrežinski postaji vagon. Spodletelo mu je in padel je pod vagon, ki mu je odrezal obe nogi. Prenesli so ga v tržaško bolnišnico, kjer je umrl na izkvačvitvi.

— **Človek tuj, suknja pa moja!** Neki gospod je sedel v neki tržaški kavarni. Neki drug gospod si je oblekel njegov površnik in jo odkuril. Prvi gospod je tatvino zapazil prepozno. Čez nekaj dni je srečal na ulici nekega Martinenga. »Stoj!« je dejal, »ti si mi tuj, suknja je pa moja!« Martinengo je na policiji izpovedal, da je površnik kupil od premogarja Trencicha. Tega so zaprli, Martinengo je ob denar, okraden gospod pa je bil 4 dni brez površnika, — torej tudi oškodovan.

Ljubljanski dogodki.

Ij Red božje službe in cerkvenih obredov v ljublan. cerkvah na veliko soboto: Stolnica: Zjutraj ob pol 6. uri blagoslov ognja, ob tričetrt na osmo uro dnevnice, nato se pojo prerokbe in se blagoslovijo velikonočna sveča in krstna voda. Ob pol 10. uri sv. maša. Popoldne ob pol 3. uri blagoslov jestvin, ob 4. uri jutranjice, potem vstajenje in nato ob lepem vremenu procesija. — **Cerkev Marijinega Oznanenja:** Ob 7. uri blagoslov ognja, velikonočne sveče in krstne vode, nato slovesna sv. maša. Popoldne ob 6. uri jutranjice, ob četrt na 7. uro procesija. Blagoslov pirhov ob 2. uri popoldne in Veliko nedeljo pred prvim svetim opravilom. — **Cerkev sv. Jakoba:** Ob 7. uri blagoslov ognja, krstne vode in nato slovesna sv. maša. Popoldne se blagoslovijo v cerkvi sv. Florjana velikonočna jedila od pol 2. do 5. ure. Ob 6. uri zvečer slovesne zornice in ob pol 7. uri častiljivo vstajenje Gospodovo. — **Cerkev sv. Petra:** Ob 5. uri blagoslov ognja. Ob 8. uri blagoslov velikonočne sveče, krstne vode, slovesna sv. maša. Blagoslov velikonočnega jagnjeta ob 1. uri pri sv. Krištofu, v mestni ubožnici, ob pol 2. uri

pri Prusniku v Udmatu, ob 2. uri na Selu pri Karmeličankah, ob pol 3. uri v Zeleni jami pri Sušniku, v župni cerkvi ob 4. uri. Ob 5. uri slovesne jutranjice, ob pol 6. uri procesija Vstajenja, ki bo šla po sv. Petra cesti v Škofjo in Prisojno ulico na Ahacjevo cesto in po Zaloški cesti nazaj v cerkev. Svira Salezijanska godba. — **Trnovo:** Ob pol 6. uri zjutraj blagoslov ognja, sv. maša po blagoslovu krstne vode ob tričetrt na 9. uro. Popoldne ob pol 5. uri slovesna procesija z godbo Z. J. Ž. — **Cerkev sv. Jožefa:** Ob pol 7. uri zjutraj sv. obredi; ob 8. uri sv. maša. — **Uršulin-ska cerkev:** Ob pol 8. uri blagoslov ognja in velikonočne sveče. Ob pol 9. uri slovesna sv. maša. Ob 3. uri popoldne slovesne jutranjice. Ob pol 4. uri procesija po Kongresnem trgu. — **Križanska cerkev:** Ob 6. uri zjutraj začetek slovesnega opravila, krog pol 8. ure slovesna sv. maša. Zvečer ob pol 8. uri slovesne jutranjice, nato procesija: Valvazorjev trg, Emonska cesta, Cojzova cesta, Breg, Križevniška ulica.

Ij Občinske svetnike SLS vabim, da se udeležijo polnoštevno procesije Vstajenja v stolnici. Zbirališče točno ob pol 4. uri v Jugoslovanski tiskarni. — **Načelnik.**

Ij Protestno zborovanje državnih slug. Centralno združenje državnih služitelja v Belgradu je brzojavno obvestilo pripravljalni pododbor istega združenja v Ljubljani, da sklicuje 17. t. m. po celi kraljevini SHS shode v znak protesta mizernih dnevnih služiteljev in neukaznih uradnikov. Shod v znak solidarnosti v Ljubljani se vrši v ponedeljek dne 17. aprila ob 9. uri v Mestnem domu. K obilni udeležbi vabi pripravljalni odbor.

Ij Vsem javnim nameščencem! Nekateri dnevniki so prinesli vest, da namerava vlada vsem nižjim državnim uslužbencem s 1. majem t. l. znatno skrajšati rodbinske doklade. Te bi od 1. maja t. l. v mnogih primerih ne dosegale niti one izmere, ki je bila priznana l. a. n. s. k. o. l. e. t. o. Takisto doznava O. Z. javnih nameščencev in vpokojencev, da je pričakovati zavlačevanje izplačila II. obroka draginskih doklad po praeterito. Osrednja Zveza javnih nameščencev in vpokojencev bo proti tej vladni nameri nastopila z energičnim javnim protestom in sklicuje v to svrhu za torek, 18. t. m. ob 20. uri velik shod v Mestnem domu. Na shodu bosta poročala tovariša Peter Deržaj in Karel Urbančič, prvi o maksimiranju rodbinskih doklad, drugi o nameravanem zavlačevanju izplačila novih draginskih doklad za ostalih 45 dni. Vsa pokrajinska združenja in organizacije se pozivljajo, da prirede isti dan in z enakim dnevnim redom enake protestne shode. — **Osrednja Zveza javnih nameščencev in vpokojencev za Slovenijo.**

Ij Pripravljalni odbor za sestanek bivših salezijanskih gojencev nam pošilja spored praznika na Rakovniku velikonočni ponedeljek dne 17. aprila. Ob pol 10. uri cerkveni govor dr. Fran Walland, ravnatelj zavoda v Radni, slovesna sv. maša vlč. g. Fran Osolnik, ekspozit Medija Izlake. Ob 11. uri zborovanje. O zvezi bivših gojencev poroča salezijanski nadzornik dr. Peter Tirone. Ob 1. uri skupen obed. Ob pol 3. uri koncertna godba na srednjem dvorišču. Ob pol 4. uri cerkveni govor, ravnatelj iz Veržeja dr. Franc Volčič. Ob 5. uri priredi mladeniški krožek na čast bivšim gojencem in njihovim družinam slavnostni večer v gledališki dvorani zavoda. Novi zvezi voščimo obilo uspeha! Želimo prisostvovati prazniku hvalečnosti in ljubezni!

Ij Mlečno gorje. Kakor vselej pred prazniki se je mlečna mizerija tudi te dni poostрила do skrajnosti. Mlekarni in mlekarije proizvajajo za postne dni in praznike v prvi vrsti smetano in surovo maslo, zato mleka silno primanjkuje in kar ga je, je izpod vsake kritike. Pred mlekarnami stoji zopet vrste in med čakalci se bijejo prvi boji. Kdor vjame liter ali dva mleka, je že srečen. Nekateri odjemalci imajo seveda prednost, pa tako je danes pač povsod! Tolažba je v tem, da bo po prazniških mlečna kriza — vsaj tako smemo upati — znatno upadla.

Ij Umivanje nog 12 apostolom. Včeraj na veliki četrtrek je ljubljanski škof umival v stolnici noge sledečim 12 starčkom: Škoda Martin iz Most pri Ljubljani, 88 let star; Rihar Jožef iz Ljubljane 84; Kaplan France iz Dolenje vasi pri Ribnici 81; Roje Janez iz Prežganj 81; Arnež Janez iz Predoselj 80; Košnjak France iz Predoselj 78; Novak France iz Senčurja pri Kranju 78; Rotar Matevž iz Gorič 78; Arlič Martin iz Ljubljane 77; Šuštar Jožef iz Ljubljane 75; Sušnik Jernej iz Senčurja pri Kranju 74 let star. Skupna starost vseh znaša 949 let.

Ij Ljubljanski denarni zavodi jutri cel dan ne bodo poslovali.

Ij Nepreračunljiva aprilova torba. Ko nam je bil april iz svoje vremenske košare nametal toliko dežja in snega, da smo že začeli verovati, da se bližamo Božiču in ne Veliki noči, imamo danes zopet pravo pomladno vreme. Sneg je izginil in zelenje in cvetje hiti popraviti zamudo. Ako se april ne premisli, bomo imeli za praznike pošteno velikonočno vreme in procesije bodo mogle na plan. Le žal, da v premnogih delavskih družinah tudi letos še ne bo kolača ne gnjati, ki sta od vojne same postala skoro izključna predprava bogatinov.

Ij Vlomi. V času od 22. do 28. 3. 1922. so bile na tukajšnjem glavnem kolodvoru iz železniškega voza ukradene 4 vreče ru-javo barvalnega kleja v skupni teži 200 kg. Klej je last tukajšnje tovarne za klej in je vreden 10.000 kron. — V noči od 11. na 12. t. m. je bilo vlomljeno v kuhinjo restavracije hotela »Soča«. Tat je odnesel 23—24 jedilnih žlic, vilic in nožev iz nikelnaste tvarine v vrednosti 1500 kron.

OBČINSKI POSREDOVALNI URAD.

Po sklepu mestnega občinskega sveta z dne 14. marca 1922 na novo ustanovljeni občinski posredovalni urad prične poslovati po določitih zak. z dne 27. septembra 1911, št. 45 deželnega zakona, glasom navedbe pokrajinske uprave z dne 3. aprila 1922, št. 1369, dne 18. aprila 1922 in sicer v magistratnem poslopu (I. nadstropje na desno, vrata št. 5).

Razprave z vabljenimi strankami vršile se bodo vsak torek in vsako soboto, po potrebi pa tudi vsak dan, vedno popoldne od 3. ure dalje. V smislu § 13 navedenega zakona pa se obenem določa, da morejo ob četrtkih popoldne od 2. do 6. ure stranke priti tudi ne da bi se bile prej prijavile, v posredovalni urad v svrhu poravnave ali spravnega poizkusa. Ako pade kak četrtrek na praznik, velja to določilo za prihodnji dan (petek).

Posredovalni urad je pristojen v smislu §§ 11 in 28 navedenega zakona in § 28 navedbe deželne vlade za Slovenijo z dne 18. junija 1921 za sledeče stvari: I. za sklepanje veljavnih poravnav v sledečih stvareh: a) o denarnih terjatvah in o pravicah do premičnin; b) v sporih o določitvi ali popravni mej nepremičnih posestev ali o zemljiških služnostih; c) v sporih radi posesti; d) v sporih o služnosti stanovanja; e) v vseh sporih, ki nastanejo iz službenega razmerja poslov. II. Za vršitev spravniških poizkusov v zadevah žaljenja časti, ako imata zasebni obtožitelj in obdolženec svoje bivališče v okrožju tega posredovalnega urada. Pristojnost posredovalnega urada pa za te pravne poizkuse ad II izjemoma ni podana: 1. ako se je storilo kaznivo dejanje z vsebino tiskovine; 2. ako je žaljenec ali žalitelj aktivna vojaška, domobranska ali orožniška oseba. V slučajih I a do vsehvi d je dano strankam na prosto poslužiti se posredovalnega urada, predno tirajo spor pred sodišče. Nasprotno pa velja za slučaje pod I e in II strogo načelo, da se radi teh sporov zamore pričeti postopanje pri sodišču šele tedaj, ako je bil spravi poizkus pri posredovalnem uradu brezuspešen. Ako se o tem neuspehu ne predloži sodišču potrdilo, ko se vloži dotična tožba oziroma posebna obtožba, mora sodišče uradoma odstopiti tožbo oziroma obtožbo posredovalnemu uradu, da ta poizkusi spravo.

Zadnji čas je, da začne tudi v Ljubljani delovati ta prepotrebni urad, ki ima dve dobri strani: na eni strani bo razbremenil sodišča v malenkostnih pravnih sporih, na drugi pa bo obvaroval stranke nepotrebnih visokih sodnih stroškov. Treba je le, da se bo občinstvo urada posluževalo v prvi vrsti, šele, ko je sprava nemogoča, ki se poslužijo skrajne pravne poti Občinski posredovalni uradi, ki poslujejo na deželi že dolgo, so preprečili že na tisoče tožba in prihranili ljudem mnogo nepotrebnih stroškov.

Naša društva.

d Šentpetersko prosvetno društvo se udeleži velikonočne procesije pri sv. Petru Zbirališče poleg vrta gospe Jegličeve na sv. Petra cesti ob 5. uri.

d Prosveta Krakovo-Trnovo. Danes odpade predavanje. Mesto tega se vrši važna seja odbora ob 8. uri zvečer v Konjušni ulici 7.

Kultura.

k Pevska šola, ki jo je spisal prof. M. Bajuk in odobril artistski odsek P. Z. je v tisku in bo do avgusta t. l. gotovo na razpolago. Knjiga bo obsegala v prvem delu bogato izbiro vsakovrstnih vaj, ki so urejene tako kot se snov sama razvija. Razlaga je v drugem delu. V pevski šoli je vse, česar je treba znati pevcu, da more pri zborovem petju uspešno sodelovati. To sporočamo vsem, ki nas po pevski šoli vedno povprašujejo.

Socialni vestnik.

Neverjetne razmere vladajo v obče dobrodelnih zavodih v Ljubljani, prav posebno pa v javni bolnišnici v Ljubljani in blaznici na Studencu glede strežniškega osebja. Skušali so že na vse mogoče načine priti do svojih pravic, a vse zaman. Zatorej hočemo širši javnosti podati sliko o bedi in revščini teh trpinčnih in do skrajnosti izžetih uslužbencev zgoraj omenjenih zavodov. Prav posebno pa je namenjen ta članek odgovornim faktorjem tukaj pri nas in še bolj pa ministrstvu zdravja v Belgradu. Že od preobrata sem stoji strežniško osebje v vedne mboju za svojo existenco. Nešteto krat je že poslalo svoje zastopnike k šefu zdravstvenega odseka za Slovenijo, da bi vsaj malo izboljšali gmojni položaj. Parkrat so se res dosegli malenkostni uspehi, po večini pa samo prazne obljube. Odkar pa Belgrad sam odločuje, nič več — še obljube nimajo več. Nema para! To je odgovor tistim, katerih zahteve so izmed vseh panog delovnega sloja najbolj upravičene in najbolj potrebne najne rešitve. Katere službo bi se lahko primerjalo z ono v bolnišnici? Zjutraj od pol šest ure do pozne noči in še ponoči brez razdeljenega časa in odmora ali počitka v slabem zraku pri slabi hrani ter v vedni nevarnosti, da si kako bolezen inficirajo, kratko rečeno, nobeden stan se ne more primerjati, kar se požrtvovalnosti in potrpežljivosti tiče, s strežniškim osebjem dobrodelnih zavodov. Čisto na kratko smo omenili težave uslužbencev, pravimo samo nekatere, ker je še veliko drugih. Najbolj bodo znali raztolmačiti oni, ki so bili že sami v teh razmerah in so sami skusili, kaj se pravi biti dan in noč v teh blelih in smradljivih zidovih. Pameten človek bi rekel in gotovo mislil tako-le: pri taki službi je treba predvsem dobre hrane, drugič prostost, da se lahko malo prezračijo pljuča itd. Treba pa je gotovo tudi dobre plače, kajti ni vsak sposoben za tako službo; ima pa tudi vodstvo dolžnost, da skrbi za dobro izučene strežnike in strežnice, da bodo stalno zaposleni, kajti težko je novince vedno iznova navajati v teh poslih; to tudi bolnikom zelo škoduje, ker novinci nikoli ne vedo, kje bolnika boli in kako je treba ravnavati, da mu trpljenje olajša. A vsemu temu ni tako, nimamo tistih pametnih ljudi v naši državi, kateri tako mislijo. Strmeti mora človek, ko izve položaj prizadetih uslužbencev, dobivaje 300 K mesečne plače, strežnice pa 200 K; to naj bo plačilo tistim, kateri ne poznajo osemurni delavnik, temveč 12 ur ali pa še več ur na dan. Kakor smo že v začetku omenili, je vsako posredovanje zastoj, vedno pravijo eno in isto: Nema para! — Že dalj časa je postala za strežniško osebje ljubljanska bolnišnica nekaka »menjalnica«, vedno vidiš nove obraze, komaj je prišel novinec v bolniško sobo, že je spet izginil. Usmiljene sestre imajo dosti posla s tem, da te novince vedno iznova pouče, kako morajo tlak pomesti in prah pobrisati, kaj še druge stvari. Kakor smo slišali od raznih strani, bodo v kratkem tudi zadnji stebri dobrih strežajev in strežnic zapustili svojo službo, kajti izključeno je, da bi mogel človek v teh žalostnih razmerah izhajati. To je naša kultura 20. stoletja. Ni denarja, da bi država podpirala svoje naprave za svoje bolne so-državljanke. Milo smo pisali in naslikali te grozne razmere teh ubogih izkoriščenih. Naj bo karkoli, skušali bomo pomagati tem revežem, naj velja karkoli, dosegli bomo naš cilj. Javnost naj pomaga, naša dolžnost je, kajti ne vemo, kaj bo jutri, in če prideš v položaj, da bodeš tudi ti potreben postrežbe, boš vsaj vedel in razumel njihovo bol in potrebo. Odločno zahtevamo od merodajnih krogov, da se zanimajo za to stvar in da tudi zahtevajo od ministrstva za zdravje potrebnega kredita, da s tem izboljšajo ljudem njihov položaj. Uslužbencem pa kličemo: Organizirajte se, v slogi je moč!

Gospodarstvo.

— Gornješleski premog za češko-slovaško republiko bo enešji. Češko-slovaška družba za izvoz in uvoz premoga poroča, da so gornješleski koncerni znižali s 1. aprilom t. l. cene svojega premoga za Češko-slovaško za 7 č. K pri vsakih 100 kg, kar pomeni pri mesečnem kontingentu 100.000 ton, 7 milijonov č. K prihranka. Rečena družba je teh misli, da ji je znižanje cen šteti v dobro.

Izdaja konzorcij »Novega Casa«. Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

I. delavsko konsumno društvo v Ljubljani

sprejema od svojih članov hranilne vloge v vseh svojih prodajalnih, katerih je v Sloveniji 36 Obrestujejo se po 5 %!

Član ima pri tem dvakratni dobiček. Najpreje dobi 1 % več kot drugje, drugič ima korist njegova zadruge, ker pride ceneje do potrebnega kredita.